EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2025.12.17.
COM(2025) 768 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

A Kreatív Európa egy évtizede

{SWD(2025) 418 final}

1. Bevezetés

A Kreatív Európa program az Európai Unió támogatási programja a kulturális, kreatív és audiovizuális ágazatok számára. Ez a jelentés a Kreatív Európa program (2014–2020) (a továbbiakban: CE1) végső értékelésének és a 2021–2027-es Kreatív Európa program (a továbbiakban: CE2) félidős értékelésének főbb eredményeit mutatja be, a két jogi eszköz vonatkozó rendelkezéseivel összhangban[1]. A program mindkét iterációjának pályázattípusait három ágba szervezték az egyedi igények kielégítése érdekében, ezek: MEDIA ág (audiovizuális tartalmak és videojátékok), Kultúra ág (minden egyéb kulturális és kreatív ágazat) és szektorközi ág (beleértve a hírmédiát is).

Az Európai Unió kultúrában betöltött szerepét az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ)[2] 167. cikkében foglaltaknak megfelelően a szubszidiaritás szabályozza, míg az EU média területén betöltött szerepét az EUMSZ egységes piacra (26. cikk) és versenyképességre (173. cikk) vonatkozó rendelkezései szabályozzák. Ez a keret képezi az alapját a Kreatív Európa kettős célkitűzésének: az európai kulturális és nyelvi sokszínűség és örökség megóvása, fejlesztése és népszerűsítése, valamint a kulturális és kreatív ágazatok versenyképességének és gazdasági potenciáljának növelése, különös tekintettel az audiovizuális ágazatra.

A CE2 a CE1 erősségeire épít, miközben innovációkat vezet be. Ezek főként a paradigmaváltást jelentő digitális átállásra reagáltak. Elismerve a kulturális és kreatív ágazatok fontosságát[3] és az előttük álló kihívások nagyságrendjét, a program számára 2,44 milliárd EUR összegű költségvetést különítettek el a 2021–2027-es finanszírozási időszakra, ami 66 %-os növekedést jelent az előző finanszírozási időszakhoz képest. A költségvetés három ág közötti megoszlása viszonylag állandó maradt a két finanszírozási időszakban: 56–58 % a MEDIA, 31–33 % a Kultúra és 13–9 % a szektorközi ág számára. A költségvetést mindkét programozási időszakban teljes mértékben végrehajtották, még a Covid-világjárvány idején is, amikor számos helyszínt lezártak.

A Kreatív Európa költségvetése nagyon korlátozott, a jelenlegi uniós költségvetés 0,2 %-ának felel meg, míg a közfinanszírozás elsődleges forrásai a tagállamok. A Kreatív Európa program azonban olyan tevékenységekre irányul, amelyek esetében az uniós beavatkozás hozzáadott értéket teremthet a tagállamok önálló intézkedéseihez képest. Különösen a kulturális, a kreatív és a médiaágazat nemzeti és nyelvi határok mentén tapasztalható széttagoltságával foglalkozik. Ezenkívül a nemzeti szintű finanszírozás önmagában nem elegendő az EU média-, audiovizuális és egyéb kulturális és kreatív ágazatai általános versenyképességének és sokszínűségének támogatásához. A Kreatív Európa program különösen a transznacionális együttműködést és a tartalmak terjesztését támogatja Unió-szerte olyan páneurópai tevékenységek révén, mint az együttműködések, a koprodukciók és a hálózatok, ezáltal kiaknázva a nemzeti kulturális javak értékét a nemzeti határokon túl. Ez a megközelítés elősegíti az EU-ban élő emberek számára a médiához és a kulturális tartalmakhoz való egyenlő hozzáférést is.

---

[1] A Kreatív Európa programot 2013-ban hozta létre az 1295/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet, amely a Kultúra, a MEDIA 2007 és a MEDIA Mundus programokat egyetlen finanszírozási eszközbe integrálta. 2021-ben új Kreatív Európa programot hoztak létre a 2021–2027-es időszakra ((EU) 2021/818 európai parlamenti és tanácsi rendelet).

2 AZ EURÓPAI UNIÓ MŰKÖDÉSÉRŐL SZÓLÓ SZERZŐDÉS EGYSÉGES SZERKEZETBE FOGLALT VÁLTOZATA.

[3] A kulturális és kreatív iparágak ökoszisztémája kulcsfontosságú szerepet játszik az *„Új európai iparstratégia”* című közlemény 2020. évi elfogadását követően azonosított 14 kulcsfontosságú ipari ökoszisztéma egyikeként, COM(2020) 102 final; Brüsszel, 2020.3.10.

Az Európai Szabadkereskedelmi Társulás azon tagjainak, amelyek egyben az Európai Gazdasági Térség tagjai, a tagjelölt és potenciális tagjelölt országoknak, valamint az európai szomszédságpolitikában részt vevő országoknak a széles körű részvétele értékes előnyt jelent a program számára, megerősítve annak relevanciáját és elérését. Hozzájárul az EU kulturális diplomáciára irányuló erőfeszítéseihez azáltal, hogy kézzelfogható kapcsolatokat alakít ki ezekkel az országokkal. Az EU-csatlakozás útján lévő országok számára a Kreatív Európa programban való részvétel pozitívumnak számít a közösségi vívmányoknak az oktatásra, a kultúrára és a médiára vonatkozó 26. fejezetével kapcsolatban. Ami az audiovizuális ágazatot illeti, a harmadik országoknak az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelvhez való igazodása előfeltétele a MEDIA és a szektorközi ágakban való részvételnek, ezáltal ösztönözve a szabályozási konvergencia felgyorsítását.

2. Eredmények és kihívások

MEDIA ág

A MEDIA ág sikeresen hozzájárult a kulturális sokszínűség megőrzéséhez és a versenyképesség megerősítéséhez. Fennállásának három évtizede alatt MEDIA ág fő küldetése világos maradt: minőségi európai filmek és sorozatok létrehozása Európa-szerte. Így a MEDIA ág keretébe eső pályázattípusok beágyazódnak az audiovizuális ágazat értékláncába, segítve a reziliens európai ökoszisztéma kiépítését. Ez annál is inkább fontos, mivel az EU audiovizuális ágazata kemény versennyel néz szembe a globális szereplők részéről, beleértve nemcsak a nagy hollywoodi stúdiókat, hanem egyre növekvő mértékben a világ legnagyobb technológiai vállalatait is.

A MEDIA ág jelentősen megerősítette az európai filmek és sorozatok országokon átívelő terjesztését egy olyan ágazatban, amely a nemzeti határok mentén jelentősen széttagolt. Az értékelés feltárta, hogy a MEDIA ág által támogatott[4] uniós filmeket és sorozatokat a közönség átlagosan 9,5-del, 6,6-del, illetve 3,2-del több uniós országban nézheti meg televízióban, moziban, illetve lekérhető videoszolgáltatás keretében, mint a hasonló, MEDIA finanszírozásban nem részesülő uniós alkotásokat. Becslések szerint a korábbi program keretében a MEDIA ág által támogatott uniós filmeket és sorozatokat legalább 241 millióval többen látták a hazájukon kívüli uniós országokban, mint azokat a filmeket és sorozatokat, amelyek nem részesültek a MEDIA ág támogatásában.

Az európai filmszínházaknak nyújtott MEDIA-támogatás szintén sikeres kezdeményezés az európai filmek és sorozatok országokon átívelő terjesztése tekintetében. 2014 és 2023 között az Europa Cinemas hálózat 32 %-kal növelte földrajzi lefedettségét, így több mint 750 települést ért el. 2023-ra a nem nemzeti európai filmekre szóló jegyek közel 40 %-át értékesítette az EU-ban, ami jelentős uniós hozzáadott értéket mutat.

A MEDIA ág nyújtotta finanszírozás magas színvonalú audiovizuális alkotások gyártásához és bemutatásához is hozzájárult. Különösen a filmek és tévésorozatok kulcsfontosságú fejlesztési szakaszában nyújtott támogatást. A végül bemutatott támogatott művek aránya a becslések szerint az értékelési időszakban fejlesztési támogatásban részesülő összes film és sorozat 29 %-át teszi ki, ami nyilvánvalóan meghaladja a piaci átlagot. Ez a finanszírozás pozitív hatását jelzi. A MEDIA

[4] Beleértve a CE1 intézkedéseit: Filmtervcsomag fejlesztése; Fejlesztés – Animáció; Fejlesztés – Dokumentumfilmek; Fejlesztés – Játékfilmek; Az európai audiovizuális alkotások televíziós terjesztésének támogatása; Nemzetközi koprodukciós alapok támogatása; Forgalmazás – Automatikus; Forgalmazás – Szelektív; Értékesítési ügynökök; és a CE2 intézkedéseit: Filmtervcsomag fejlesztése; Mini filmtervcsomag fejlesztése; Együttes fejlesztés; Televíziós és online tartalmak; Európai forgalmazás; Európai értékesítési ügynökök; Films on the Move (Mozgásban lévő filmek).

ág finanszírozásával fejlesztett videojátékok egyharmada került végül kereskedelmi forgalomba, ami a siker jele egy rendkívül versenyképes és dinamikus ágazatban.

A MEDIA ág a határokon átnyúló európai koprodukciókra összpontosított annak érdekében, hogy európai szinten nagyobb hatást érjen el mind a fejlesztési szakaszban, mind a televíziós műsorok és a lekérhető videofilmek készítése során. Az ilyen koprodukciók növelik a versenyképességet azáltal, hogy növelik a külföldi nézőszámot, új finanszírozási forrásokat hoznak létre és megosztják a know-how-t. A támogatott, határokon átnyúló európai koprodukciók aránya jelentősen, a CE1 alatti 36 %-ról 84 %-ra nőtt a CE2 (2021–2023) keretében, ami jelentősen meghaladja a MEDIA ág által nem támogatott uniós alkotások becsült piaci átlagát (13,7 %).

Emellett a MEDIA ág által támogatott filmek, sorozatok és játékok következetesen kritikai elismerést és dicséretet kaptak. A 2014–2023-as időszakban a támogatott alkotások mintegy 1200 jelölést és 500 díjat kaptak rangos nemzetközi fesztiváloktól és odaítélő szervektől. A támogatott alkotások például 127 díjat nyertek el Cannes-ban, 86 díjat a Berlinalén és 73 díjat az Európai Filmdíjátadón. Ez a MEDIA ág által támogatott európai alkotások magas kulturális értékét és nemzetközi tekintélyét tükrözi.

A kulturális sokszínűséget olyan intézkedésekkel erősítették meg, amelyek az alacsonyabb audiovizuális kapacitásokkal rendelkező országokra irányultak, különösen az együttműködés előmozdításával. Az alacsony kapacitású és a magas kapacitású országok közötti együttműködést magában foglaló támogatott alkotások aránya a CE1 alatti kevesebb mint 5 %-ról a CE2 alatt mintegy 30 %-ra nőtt (2021–2023). Emellett a kevésbé használt nyelvű támogatott alkotások aránya a CE1 alatti 25 %-ról 32 %-ra nőtt a CE2 alatt (2021–2023). Bár előrelépés történt valamennyi tagállam részvételének bővítése terén, a támogatás továbbra is korlátozott számú kedvezményezett országra összpontosul.

Tágabb értelemben a MEDIA ág tőkeberuházásokat is mozgósított azáltal, hogy vegyes támogatást nyújtott az InvestEU keretében 2021-től bevezetett MediaInvest számára. Ez az újfajta tőkeberuházási platform európai audiovizuális és játékipari projekteknek szól. A MediaInvest célja, hogy több magánberuházást ösztönözzön, ezáltal erősítve a versenyképességet. A cél az, hogy 2022–2027 között akár 400 millió EUR összegű tőkebefektetést mozgósítsanak. A MediaInvest keretében már négy beruházási megállapodást írtak alá, és jó úton halad a cél elérése felé. Ez hatékonyan egészíti ki a hitelgaranciákat is (lásd alább a szektorközi pályázattípusok értékelése alatt).

A MEDIA alprogram összességében hozzájárult az európai ökoszisztéma kialakításához, és kiegészíti a tagállamok hazai irányultságú szakpolitikáit. Ez a hatás azonban önmagában nem ellensúlyozhatja azokat az ágazatot átalakító komoly piaci erőket, amelyek a változó fogyasztói magatartásból és a technológiai fejlődésből erednek.

Kultúra ág

A Kultúra ág mindig is olyan eszközként szolgált, amely Európa-szerte lehetővé teszi a kulturális és kreatív ágazatokban tevékenykedő szervezetek számára, hogy a nemzeti határokon túl is együttműködjenek, ez pedig oly módon és olyan kérdésekben történik, amelyekre a nemzeti finanszírozás nem terjed ki. Az olyan kihívásokkal szembesülő ágazatokban, mint a piac és a nyelvi széttagoltság, a digitális átalakulások, a nagyon kis szervezetek nagy aránya, a korlátozott mobilitás és a munkahelyek bizonytalansága, a Kultúra ág platformot biztosít a határokon átnyúló együttműködéshez, lehetővé téve a szereplők számára, hogy olyan közös alkotásokban és

cserékben vegyenek részt, amelyeket nemzeti szinten általában nem támogatnak ilyen léptékben. Ezen túlmenően az ág a társadalmi befogadás, a nemek közötti egyenlőség és a fenntarthatóság horizontális elemein keresztül támogatja az EU erőfeszítéseit, és hozzájárul a kultúra területén tett uniós diplomáciai erőfeszítésekhez.

A CE1 keretében több mint 1 200 transznacionális projekthez járult hozzá és több mint 7 500 kulturális tevékenységet hozott létre, amelyek több mint 22 000 szakembert támogattak karrierjük nemzetközivé tételében és más országokban való tapasztalatszerzésben. A CE2 keretében 2021 és 2023 között a Kultúra ág 630 projektet támogatott, 294 millió EUR-t juttatva 39 ország több mint 2 000 szervezetéhez. Elősegítette több mint 1 500 könyv fordítását, erősítve a nyelvi sokszínűséget és a kevésbé használt nyelvek irodalmához való hozzáférést. A „Kultúra mozgatja Európát” kezdeményezés több mint 3 800 feltörekvő művész számára kínált mobilitási és bemutatkozási lehetőséget, ami lehetővé tette számukra, hogy új, (gyakran) fenntartható nemzetközi partnerségeket alakítsanak ki. Emellett az ág olyan kezdeményezéseket is támogatott, mint a kulturális szervezetek hálózatai, a fiatal művészeti tehetségeket támogató platformok, a zenekarok és a kulturális díjak.

A kulturális és kreatív ágazatbeli szakemberek készségeinek fejlesztése révén, valamint azon ténynek köszönhetően, hogy a projektek befejezése után 10-ból 8 együttműködés folytatódott, az ág hozzájárul a tartós partnerségek és az európai kulturális tér kialakításához.

Az ág relevanciája különösen a 2014–2023-as időszakban tapasztalt válsághelyzetek során vált nyilvánvalóvá. Bár a Covid19 egzisztenciális fenyegetést jelentett a kulturális és kreatív ágazatokra nézve, a program rugalmasan reagált, olyan innovatív eszközöket dolgozva ki, mint a Culture Unite, vagy azáltal, hogy pénzügyi támogatását hozzáigazította a kulturális és kreatív ágazatok támogatásához. Hasonlóképpen, az Ukrajna elleni orosz agressziós háborúra válaszul az ág 5 millió EUR értékű felhívást dolgozott ki az ukrán kulturális és kreatív ágazatok támogatására.

Meg kell azonban jegyezni, hogy egyes ágazatok, például a divat és a formatervezés, a mai napig nem képviseltetik magukat kellőképpen a terület horizontális pályázattípusaiban.

A program a kiválóság elvére támaszkodik, és nem tartalmaz részt vevő országonként előre meghatározott költségvetési keretet. A források elosztása ugyanis a projektek minősége alapján történik, nem pedig a szervezetek származási országától függően. Ennek eredményeként a finanszírozás vissza nem térítendő támogatásokon keresztüli elosztását számos tényező befolyásolja. Például az erős kulturális és kreatív ágazatokkal rendelkező és/vagy regionális csomópontként szolgáló országok (például Franciaország, Olaszország, Németország és Belgium) általában nagyobb arányban részesülnek a forrásokból. A CE2 keretében azonban néhány ország, például Horvátország, Szlovénia és Szerbia egyre hangsúlyosabb szerepet vállalt a programban. További erőfeszítésekre van azonban szükség azon országok elérésére, amelyek nem vesznek kellőképpen részt a Kreatív Európa programban.

Tartós szakadék van a kereslet és a rendelkezésre álló finanszírozás között[5]. Ennek kezelésére az elmúlt években kiigazításokat hajtottak végre a hozzáférhetőség növelése és a különböző léptékű projektek finanszírozásának kiegyensúlyozása érdekében; azáltal, hogy korlátozzák az ugyanazon

[5] Ez a szakadék különösen súlyos az európai együttműködési projektek esetében, ami az ág legnagyobb pályázattípusa, amelyre jelentős és egyre nagyobb mértékű túljelentkezés jellemző. A beérkezett pályázatok száma a 2021-es 463-ról 2023-ra 831-re emelkedett, és a stabil költségvetés miatt a sikerarány 2021-ben 27 %-ról 2023-ra 17 %-ra csökkent. Az egyes együttműködési projektekre vonatkozó pályázati felhívások esetében a túljelentkezés tendenciája a 2023-at követő években is folytatódott.

szervezet által ugyanazon felhívás keretében megvalósítható projektek számát, valamint azáltal, hogy a nagyszabású együttműködési projekteket kétévente, nem pedig évente teszik közzé.

Szektorközi ág

2021-ben elindult a hírmédia támogatása, és magas színvonalú projekteket finanszíroztak a kulcsfontosságú strukturális és technológiai változások kezelése, továbbá a média függetlenségének és sokszínűségének, valamint a médiaműveltségnek az előmozdítása érdekében. A hírmédia bevételei jelentősen csökkennek, mivel a hirdetések a globális online platformok felé mozdultak el, miközben a Médiapluralizmus Monitor[6] a médiapluralizmust és a szerkesztői függetlenséget érintő kockázatokat mutat a tagállamokban. Kevés tagállam fordít jelentős pénzügyi forrásokat az újságírók biztonságának, illetve a médiaorgánumok rezilienciájának és innovációjának támogatására.

A kreatív innovációs labor magvető finanszírozást biztosított az audiovizuális és más kulturális és kreatív ágazatok közötti együttműködéshez. A releváns pályázatok alacsony számával kapcsolatos kezdeti nehézségek után fokozatosan hozzáadott értéket teremtett olyan multidiszciplináris projektek finanszírozásával, amelyek a közös kihívásokat kezelik, nevezetesen a szélesebb közönség elérését és a bevételszerzést, olyan digitális alkalmazások kiaknázásával, mint a mesterséges intelligencia és a blokklánc. Ennek ellenére az innováció továbbra is hatalmas kihívást jelent az EU kulturális és kreatív ágazatai számára. Az uniós kulturális és kreatív ágazatok vállalatainak csupán 30 %-a fogadott el digitális átalakulási stratégiát, és a mesterséges intelligenciába történő beruházások az összes beruházásuk kevesebb mint 1 %-át teszik ki. Az értékelés arra is rámutatott, hogy ugyanazon szellemi tulajdon transzmédiás hasznosítása pozitív hatással van az érintett alkotások népszerűségére és a versenyképességre. E tekintetben hangsúlyosabbak a szinergiák az audiovizuális és más, szerzői jogokhoz erőteljesen kötődő médiaágazatok (zeneipar és könyvkiadás) között. Bizonyos mértékben közös kihívásokkal és lehetőségekkel szembesülnek a versenyképesség és a digitális átalakulás terén, egy olyan időszakban, amikor az EU-n kívüli nagy platformok egyre nagyobb ellenőrzést gyakorolnak az emberek által fogyasztott tartalmak felett.

Ami a pénzügyi eszközöket illeti, a kulturális és kreatív ágazatok első garanciaeszköze (CCS GF) nagyon hatékonyan hozzájárulást nyújtott. A Bizottság és az Európai Beruházási Alap közötti hatékony együttműködés révén erőteljes piaci válasz született azokban az ágazatokban, amelyeket korábban a vállalatok eszközeinek immateriális jellege, a pénzforgalmi nehézségek és a megbízható gazdasági adatok hiánya miatt magas kockázatúnak tekintettek. Több mint 1,8 milliárd EUR hitel mozgósítására került sor, ami messze meghaladta az eredeti 600 millió EUR-s célt. Ezáltal 15–30 %-kal csökkentette az adósságfinanszírozási rést, amely a becslések szerint évi 837 millió EUR – 2,07 milliárd EUR. Az audiovizuális és multimédiás ágazatok a hitelek 44 %-át tették ki, de számos más ágazat, köztük a zeneipar, az előadóművészetek és a videojátékok is részesültek a finanszírozásból. A kulturális és kreatív ágazatok első garanciaeszközét ezt követően 2021-től beépítették az InvestEU-ba.

A valamennyi részt vevő országban létrehozott „Kreatív Európa” tájékoztató irodák nagy szerepet játszottak a program népszerűsítésében és a potenciális pályázók, különösen a korlátozott kapacitással rendelkező mikroszervezetek támogatásában.

[6] Médiapluralizmus és Médiaszabadság Központ (2025), Médiapluralizmus Monitor.

3. Adminisztratív hatékonyság

A Kreatív Európa program nagy részét végrehajtó Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség biztosította a pályázati felhívások hatékony központosított végrehajtását és a támogatások kezelését. Összességében az előző program teljes költségvetéséhez viszonyított adminisztratív költségek jóval alacsonyabbak voltak a várt referenciaértékeknél, és a jelenlegi program keretében még tovább: a teljes költségvetés 2014. évi 7,74 %-áról 2023-ban 6,74 %-ra csökkentek. Az adminisztratív költségek a működési költségvetésnél kisebb mértékben növekedtek, ami azt jelzi, hogy hatékonysági megtakarításokat sikerült elérni.

Számos intézkedést hoztak (átalányösszegek, magasabb társfinanszírozási felső határok, többéves megállapodások) az eljárások egyszerűsítése és a kérelmezőkre háruló pályázati terhek csökkentése érdekében. A kedvezményezettek visszajelzései szerint a jelenlegi program keretében csökkentek az adminisztratív terhek: a CE1 résztvevőinek 73 %-a tartotta magasnak a pályázati költségeket, míg a CE2-ben ez az arány 66 %-ra csökkent.

4. Jövőbeni kilátások

Az értékelés értékes tanulságokkal szolgált a kultúra és a média uniós szintű finanszírozásának megtervezéséhez és végrehajtásához, és eredményei beépültek a Kreatív Európa utódprogramja, azaz az AgoraEU hatásvizsgálatába.

<u>MEDIA ág</u>

Az európai filmek, sorozatok, dokumentumfilmek és más audiovizuális alkotások nemzeti határokon átnyúló terjesztése közelebb hozza egymáshoz az európaiakat azáltal, hogy megosztja a nagy hatású európai történeteket, miközben megerősíti a globális médiával és technológiai óriásokkal versengő európai vállalatokat is. További erőfeszítésekre van azonban szükség annak érdekében, hogy valamennyi platformon szélesebb körű, határokon átnyúló közönséget – különösen a fiatalabb generációkat – érjenek el. Ezen túlmenően – a MEDIA országok közötti egyenlő versenyfeltételek javítása terén bekövetkezett jelentős fejlemények ellenére – folyamatos erőfeszítésekre van szükség a földrajzi és nyelvi sokszínűség növelése és a részvétel bővítése érdekében.

A MEDIA alprogram az innovációra és a határokon átnyúló együttműködésre – többek között a koprodukciókra és a páneurópai forgalmazásra – helyezett fokozott hangsúly révén fejlődött. Ez az alkalmazkodóképesség kulcsfontosságú, mivel választ ad a piaci tendenciákra és az olyan új kihívásokra, mint a streaming növekedése. Mivel a médiapiacok globálisak, innovatívak és dinamikusak, fontos a tendenciák folyamatos figyelemmel kísérése, hogy a MEDIA alprogram lépést tudjon tartani a fejleményekkel. Ami a videojátékokat illeti, ebben a dinamikus és gyorsan növekvő ágazatban a támogatás iránti igény jóval meghaladja a jelenlegi költségvetési kereteket. Bár a MEDIA alprogram számos pályázattípusában már sor került kiigazításokra annak érdekében, hogy azok tükrözzék az alprogram gazdasági jelentőségét és az európaiak valamennyi korosztályára gyakorolt vonzerejét, további mérlegelésre van szükség annak megállapításához, hogy a jövőben miként lehetne a legjobban megerősíteni ezt a támogatást.

A vissza nem térítendő támogatások és a pénzügyi eszközök kombinációja jól szolgálta az ágazatot azáltal, hogy kielégítette a különböző igényeket, a magvető finanszírozáshoz és a társfinanszírozáshoz való hozzáféréstől kezdve egészen az ambiciózus páneurópai vállalkozásoknak nyújtott áthidaló hitelekig és saját tőkéig.

A szellemi tulajdonnal kapcsolatos tartalomiparágak közös kihívásokkal szembesülnek, mint például a szélesebb közönség elérése a digitális korban, valamint a változó fogyasztói preferenciákra való reagálás (különösen a digitális bennszülött felnőtt fiatalok esetében). A MEDIA alprogram sikere és tapasztalata a határokon átnyúló közönség koprodukciók és páneurópai forgalmazás révén történő elérésében például rendkívül releváns e tekintetben.

Tekintettel a kihívások nagyságrendjére, a szinergiák jobb kihasználása érdekében a MEDIA alprogramot a tagállamokkal és az audiovizuális ágazat egészével való együttműködésnek kell kísérnie.

Kultúra ág

A Kultúra ág a program mindkét iterációja keretében segítette a kulturális és kreatív ágazatokat az olyan kulcsfontosságú kihívások kezelésében, mint az európai piac nemzeti és nyelvi vonalak mentén történő széttöredezettsége, valamint a kettős átállásból eredő átalakulások. Egyes szükségletek azonban az elmúlt években egyre sürgetőbbé váltak, miközben új kihívások jelentek meg, például a művészi szabadság elleni támadások vagy a mesterséges intelligencia térnyerése. Ezekre jobb válaszokat kell adni, összhangban a készülőben lévő „Kultúra iránytű Európa számára” dokumentum törekvésével.

A finanszírozás iránti igény, amely akár négyszerese is lehet az együttműködési projektek pályázattípusaira rendelkezésre álló jelenlegi költségvetésnek, azt mutatja, hogy a kulturális és kreatív ágazatok részéről nagy a kereslet az ág iránt. A finanszírozás döntő fontosságú ahhoz, hogy az ág továbbra is segítse a kulturális és kreatív ágazatokban rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázását és a jövőbeli tervezésüket, miközben a kulturális tartalmak sokféleségéhez való, határokon átnyúló hozzáférést is bővíti.

Az ág ágazati megközelítése bizonyos ágazatok sajátos kihívásait kezelte, miközben a horizontális megközelítés nagyobb rugalmasságot és mozgásteret biztosít a kulturális és kreatív szereplők számára. Fontos a kettő ötvözése annak biztosítása érdekében, hogy az ág továbbra is megtartsa erőteljes szakpolitikai fókuszát.

További erőfeszítésekre van szükség a Kultúra ág láthatóságának a kulturális és kreatív ágazatokban és azokban az országokban történő növelése érdekében, amelyek nem vesznek kellőképpen részt ezen alprogramban. Tovább lehetne javítani az elérést az ilyen ágazatok és országok szervezeteire vonatkozó információk megosztásával és célzottabbá tételével.

A CE2-ben bevezetett egyszerűsítési intézkedéseket rendszeresen felül kell vizsgálni és szoros nyomon kell követni. E tekintetben a Kultúra ágnak továbbra is a hozzáférhetőség jelentette kihívások kezelésére kell összpontosítania, és tovább kell bővítenie hatókörét azokra a kulturális és kreatív ágazatbeli szervezetekre, amelyeknek nincs korábbi tapasztalatuk az uniós szintű munkában.

Számos tanulság vonható le a rendszeres nyomon követés, értékelés és az adatok rendelkezésre állása tekintetében is. A Bizottság konkrét intézkedéseket fog végrehajtani annak érdekében, hogy szisztematikusabb megközelítést dolgozzon ki az ág adatgyűjtésére vonatkozóan. Ezek közé tartozik a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapos elemzése, hogy azok jobban felhasználhatók legyenek anélkül, hogy növelnék a kedvezményezettekre nehezedő terheket. Ezzel párhuzamosan erőfeszítéseket és további erőforrásokat fog fordítani a belső jelentéstételi eszközök továbbfejlesztésére és a kulturális és kreatív ágazat képviselőitől történő adatgyűjtésre.

Szektorközi ág

A hírmédia támogatása évente csak mintegy 15 millió EUR-t tesz ki, miközben nagy kereslet van rá: az újságírói partnerségekre vonatkozó pályázattípusra például 700 %-os volt a túljelentkezés. A további támogatás döntő fontosságú lesz, mivel Unió-szerte tovább növekedtek a kihívások olyan területeken, mint a tömegtájékoztatás szabadsága és sokszínűsége, a média életképessége vagy a dezinformáció, ami kedvezőtlenül befolyásolja a társadalmi rezilienciát és a demokratikus részvételt.

A kreatív innovációs labor jövőbeli pályázati felhívásainak tovább kell finomítaniuk kritériumaikat annak biztosítása érdekében, hogy a finanszírozott projektek valóban innovatívak legyenek, és hozzájáruljanak az audiovizuális és egyéb kulturális és kreatív iparágak hosszú távú digitális átalakulásához. A kreatív innovációs laborra vonatkozó pályázattípus keretében lehetőség van a szektorközi innovációs szinergiák célzottabb kezelésére is, ami lehetővé teszi különösen a szektorközi szellemi tulajdon fejlesztését és hasznosítását.